

Oglas, pripodana itd., tiskajući se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Nova predbrojba, oglase itd. saj se naputnicom ili poloznicom post. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu počinu predbrojnika.

Tko list na vrieme ne primi, neka to javi odgovarajućem u otvorenom pismu, sa koji se ne plaća poštarnica, ako se izvana napiši: »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare br. 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nestoga sve pokvariti.“ Naredna poslovica.

Ugovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja.

U nakladi tiskare Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vrade u podpisani ne tiskaju, a tiskirani se primaju. Preplaata za postaricu stoji 10 K. u obče, 5 K. za seljake, 5 K. 5 —, odnosno 2-50 na pol godine.

Ivan carine više poštarnica. Plaća i utužuje se u Puli.

Pojeđeni broj stoji 10 h. za ostali 20 h. u Puli toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari Laginja i dr. Via Giulia br. 1. kamo neka se naslovjuju sva pisma i prepla-

Izbornicima kotara Volosko!

Političko društvo za Hrvate i Slovence u Istri zaključilo je postaviti kandidatom za izražnjeno mjesto zastupnika seoskih občina izbornog kotara Volosko za istarski sabor.

g. Dr. Fran Brnčić

odvjetnika u Trstu, pripadnika istog kolara.

U ovim odsudnim časovima, gdje se radi o izvođenju prava hrvatskog i slovenskog naroda u Istri, potrebito je, da uz hokostalim zastupnicima što na istarskom saboru zastupaju hrvatsko-slovenski narod u Istri, bude čovjek dubokih, umnih sposobnosti, čeličnog značaja, voljan ustajno raditi za dobrobit naroda.

Takav čovjek jest g. Dr. Fran Brnčić, Istranin, pripadnik istog kotara, sin seoskih roditelja, rodoljub dušom i tijelom, koji poznaje na tanko potrebe i nevoje što liže hrvatsko-slovenski narod u Istri, a napose one pomenutog kotara i koji je pripravan, da sve svoje sile uloži za svetu svrhu.

Izbornici seoskih općina kotara Voloskog! Birajte zato svi jednoglasno

g. Dr. Fran Brnčića

odvjetnika u Trstu,

koji će sjegurno najuspješnije zastupati Vaše interese u Istarskom saboru.

On će biti pripravan da u saboru i izvan njega bude Vama na pomoć u svim Vašim kulturnim, političkim i gospodarskim potrebama. Na njega ćete se moći u svaku dobu potpunim pouzdanjem obratiti.

Političko društvo za Hrvate i Slovence u Istri očekuje od svakog svjestnog narodnog izbornika, da će ko što je i do sada također i u ovoj prigodi dati svoj glas za predloženika podписанoga političkoga društva.

Pazin, dne 18. veljače 1912.

Odbor političkog društva za Hrvate i Slovence u Istri.

Občina Pula pod komisarom.

Kako je bilo.

Već do pred tri godine općina Pula imala je kakovih pet milijuna kruna duga, a ceste razrovane, blagajne redovito prazne, providba vode nedostatna, plinara (fabrika gasa) kupljena stara i premalena za razvoj grada. Usupor najmovinskog novčića (soldo pignoni) i posebne takse na uvoz vina na debelo, dug je rasao od godine do godine, premda su nametni poreze i na vino i meso, kako jih imaju druge općine, bili dosta visoki, i davali više, nego li je općinska uprava stavljala u proračune.

Tako je bilo i svi pametniji uvidjali su, da pod gospodstvom same talijanske stranke ne bude nikada bolje.

Nam Slavenom, osobito hrvatskomu puku Pule, bilo je tim teže, što se općina nije obzirala ni malo na naše posebne potrebe.

Stavili su već pred više godina u proračun nekoliko tisuća kruna, da će nam sazidati jednu školicu za naš jezik barem u Jadreškim; ali krune su dosle u općinsku kasu i prošle drugamo, a Jadreški nebi ni danas, kako ni drugi, imali škole, da se naš „stari“ i uz njega mladjini danas pobrinuli na drugi način.

Kako se je mislilo pomoći.

Učinio se je novi zakon za općinu Pulu, po kojem je imalo biti u zastupstvu jedan broj ljudi od mornarice i posebno jedan broj ljudi od naše hrvatske strane i još posebice po jedan zastupnik nemanića, to jest onih, koji neimaju svog imetka nego što rukami zasluge te neplačaju izravnog poreza od zemlje, obrta, trgovine, kuće, ni od drugog imetka.

Tako je došlo, da je od par godina općinsko zastupstvo Pule bilo sastavljeno ovako:

Peto	1. od nemanića hrvatskih	1	zastupnik
tielo	2. " , talijanskih	1	"
Prvo	3. od općinskih i pokrajinskih činovnika i naj-	8	"
tielo	viših plaćajućih	2	"
Druge tielo	4. od državnih civilnih činovnika	10	"
Treće	5. od srednjih plaćajućih	13	"
tielo	(i to od grada, Fazane i Gabezanu 7. a od hrvatskih vanjskih 6)		
Cetvrti	6. od najnižih plaćajućih	10	"
tielo			
	Skupu	45	zastupnika
	i 24 zamjenika.		

Načelnika (Podestada) imali su žurati svi skupa, tako i njegovog zamjenika. Onda je od mornarice morao biti jedan savjetnik (konšiljer), a od Hrvata jedan, a drugo od Talijana.

I po tom zakonu dobila je talijanska stranka oviše, ali dobrili su ljudi računali, da će se ta stranka dati razlogu i da će oni od mornarice, ljudi prokušani u računstvu i inžinjirstvu, biti slušani i da će se nami Hrvatom stogod barem bolje goditi na gospodarskom i školskom polju.

Ali nije išlo.

Odmah iz konstituiranja općinskog zastupstva moglo se je opaziti, da stvari neće poći pravo. Načelnik Dr. Vareton i njegovi pomoćnici nisu bili dorasli poslu. Talijanska strana još je imala veliku većinu, ali njezinu žesči ljudi slabo su marili polaziti sjednice, neki se i odrekli, jer su uvidjeli, da nisu više onako samovlastni gospodari, kako su bili.

Naša manjina sama nije mogla da stvari koju pametnu odluku, jer je ostajala u manjem broju. I zastupnik talijanskih nemanića Lirussi, valja reći istinu, trudio se iako možda kadgod preostriim načinom, da se što dobra učini za nižu ruku, ali nije koristilo. Tako su već pred više mjeseci i dr. Laginja s naše strane i Lirussi sa svoje, predlagali, neka se nižim radnikom općinsku načestu i na gasu, iz dobre volje povisi nekoliko nadnica, ali većina onda toga nije htjela prihvati, a kašnje, kad je štrajk nastao, morali su sramotuo popustiti sili.

Za nas Hrvate bilo je, kako da nas nije. Obećavali su u stiski, da će preuzeti na javni trošak naše škole. Na mjesto toga prisili su vladu, da jih za pet godina ona uzdržaje.

Nam to nije baš krivo, ali nije pravica, da država mora plaćati naše male i nedostatne škole u Puli, a da naši općinski nametni idu na povećanje talijanskih škola i dječjih zabavista, koja su kao rešeto, na koje staviš hrvatsko djete, da iz njega izadje Talijan.

A kad smo litjeli na Kastanjeru i u Verudi, da otvorimo po sami jedan razred naših škola, da djeci bude bliže, i da u Šijani i Kastropoli nebude prenatrpano djece, onda se je načelnik općine Pule u školskom vjeću tomu usprotivio, jer su se neki mali popravci učinili u dotičnih kućama, pak da neima od općine nastanbene dozvole. A u istinu jedna od tih kuća ima nastanbenu dozvolu od općine već preko 20 godina, a druga preko 6 godina! Tu se je vidjelo koliko nas Dr. Vareton ljubi i štiti!

Naši su pitali, neka se na skrajstini grada poprave neki putevi, neka se samo graje počiste uz njih i gromače prošire. Pak ni to! Pitali su za neke odaljenije kraje male vode, pak ni to! Pitali su neka se do Vinkurana i preko njega na Banjole, učini dostojna cesta. Pak ni to! Ali za drugo bilo je novca izobilja. Ukrasi na licu nove talijanske škole u Polikarpu stoje sami više, nego li bi bila stojala jedna mala škola hrvatska u bližoj okolini grada. Naši su grizli ušnice i trpili nadaju se, da će doći dan obraćuna.

I došao je dan obraćuna.

Zastupnici mornarice nisu nam isli na ruku, koliko bi bili morali.

Ali to jim valja oprostiti, jer su se oni nadali, da će naprijede urediti općinske finance tim, da urede poslovanje u općinskom poduzetu gazu, elektrike i vode. Ta poduzeća morala bi, kada bi bila valjano uređena.

djena, općini nositi kakvih sto tisuća dohodka, na mjesto toliko duga svake godine. U dobroj nakani, da će to staviti u red čim prije, zastupnici mornarice dobričili su se s talijanskim strankom, jer je ona u zastupstvu bila u velikoj većini. Nu konačno osvjeđočili su se i oni, da ne ide tako napred.

Njihovi ljudi uvidjeli su već aprila prošle godine, da je gubitak pri „stabilimentima“ za godinu 1910. bio vrlo velik i da se je na račun godine 1911. već do aprila potrošilo na uzdržavanje makina toliko, koliko je bilo u proračunu za cijelu godinu.

Pitali su glavnog inžinjera tih općinskih poduzeća više puta, neka potanko protumači, odkuda te razlike, da se uzmogne na dobro providiti pametnim načinom. Ali nisu mogli dobiti razjašnjenja, koja su pitali. Negdje novembra 1911., dali su ta pitanja baš protokolirati u zapisnik sjednice.

Ni to nije pomoglo.

Negdje početkom ove godine postavili su u tom pogledu zadnje pitanje, pa kad ni to nije koristilo, onda su zastupnici mornarice izašli iz uprave „stabilimenta“, te najznamenitije grane općinskog gospodarstva.

Od naših nije bilo nikoga u upravi gasa, vode i električne.

Medjutim moralno se je dogadjati i drugih stvari za koje mi neznamo, ili bar ne znamo sve.

Umro je podnačelnik Frank, čovjek, koji je na žalost držao s talijanskim strankom, premda nije bio Talijan, ali skidamo kapu pred njegovim spomenom, jer je on, kao predsjednik kotarskoga cestnog odbora, izveo onu krasnu cestu do Majke Božje u Survih (Šijana) i tim poljepšao za mnogo Pulu i povećao vrijednost kuća i zemljišta voćinom naših ljudi uz onu cestu. Nu valja znati, da to nije izvela općina grada Pule, nego cestni odbor, u kojeg plaćaju namete i Kavranci, koji ne imaju puta ni za koze, a kamo li za ljude.

Na mjesto Frankovo bilo je trebalo birati podnačelnika. Toga talijanska većina nije učinila, jer je predviđala, da bi se pri izboru moglo dogoditi čega ona ne želi.

U općinskoj deputaciji sjedi plaćen ravnatelj zemaljske bolnice, dakle činovnik. Nije u redu! U općinskoj deputaciji sjedi drugi čovjek, prvi bratuc od načelnika Varetona, gosp. Petris. Nije po zakonu! Morao bi van ili on ili načelnik.

To sve kazalo je na nezdrave odnosaže.

Demisija zastupnika mornarice i državnih činovnika.

Biti će još koji razlog, ali i oni gore navedeni dostatni su bili, da sklone zastupnike mornarice i državnih činovnika na odstop (demisiju) iz općinskog zastupstva. To su oni i učinili pismenim podneskom na načelnika općine dne 16. februara u večer.

Nije ni moglo biti drugačije.

Kad vide, da ne mogu sudjelovati u upravi najvažnije grane (stabilimenta) čemu bi pomagali uzdržavati talijanski ukrojenu općinu ni u manjih stvarima!

Nisu lijepe učinili ni zastupnici mornarice, ni oni državnih činovnika, što nisu naše občinske zastupnike obavjestili pravodobno, otvoreno i službeno, da odstupaju i za to. Ali to nas nije briga, oni toga valjda nisu učinili radi toga, jer sebe nisu smatrali opozicijom proti većini, a naših sedam narodnih zastupnika, kao sedam skupa sljevenih svjeća, jesu oporba, opozicija proti talijanskoj većini i biti će takovi do zadnjega dana, doklegod se hrvatskom narodu i u Puli ne bude godila podpuna pravica za njegov jezik, za njegove škole i za njegove pospoderstvene potrebe.

Našim je bilo dosta, da su saznali, da je 12 općinskih zastupnika odstupilo i da su u novinama objavljeni razlozi, zašto su odstupili.

Naši zastupnici raspravljaju.

Čim se je saznalo za demisiju zastupnika mornarice, drugi dan jučer pošao je naš zastupnik Dr. Laginja, kao stariji, do načelnika općine Dra. Varetona, pak do klubskog predsjednika mornarice g. Lovisona, da od jednog i drugog čuje, kako koje zvono zvoni. Isti dan razgovarao je i sa zastupnikom talijanskog socialista Lirussom, da prouči položaj sa svih strana, jer je stvar općine Pule velika i znamenita, pak se u takovih stvarih nevalja prenaglijavati, nego svestranu prosuditi i pružiti i onda stvoriti odluku, koja se čini najpametnija!

Zato se mladjim nesmije činiti krivo, što stariji njihovi zastupnici, koji su za javne posle odgovorni, manje govore, nego li bi mladjim bilo ugodno.

Razaslao je pisma drugim našim općinskim zastupnicima, i končno se dogovorili, da će se u zdravju naći u jutro 20. februara u Medulinu, gdje je većim bilo zgodnije i da će se skupno pogovoriti i odlučiti: Kaže II, da naši i nadalje ostanu u općinskom zastupstvu, II da odstope I oni!

Ako ostanu, biti će još broj preko 30, pak bi se moglo obdržati pomoću naših općinskih sjednica i tobože zakonito vladati općina i bez mornarice. Ali tada bi stojali na sjednicama 24 Talijana proti 7 naših. Vladali bi oni sami i još amoralnije, nego li do sada

Ako naših 7 odstupi i zamjenici isto tako, onda već neima broja i zastupstvo se na općini nemože više po zakonu sastajati, nego će morati doći druga providba! Tako je stvar stojala.

Srednjeg puta nije bilo, nego ili lievo ili desno!

Jovan Ljubotina iz Peroja pozvan pismom, odgovorio je da ne može, jer nešto slab, na sastanak, ali je pisao, da kamo mi, tamo i on. Evala mu!

Mijo Buić Mišeta iz Kavrana nije dospio do sastanka, ali se je drugi dan priključio odluci ostalih. Tako i Grgo Mihaljević iz Stinjana.

I naši odstupaju od zastupstva u općini.

Kako rečeno, dne 20. febrara, naši se u jutro našli Medulinu. Po slovu gredu jim imena ovako: Grakalić Grgo, Laginja Dr. Matko, Mezulić Ante, Ravnić Josip, Stihović Josip, Ušić Blaž, Zukou-Jelačić Jos. Zukon Dr. Ive. Bilo je i nešto bližih pouzdanika od naše hrvatske strane.

Rasprrava je trajala dugo, jer se je trezno promotriće stvar sa svake strane. Napokon je bila jednoglasna odluka, da i naši zastupnici odstupaju i prisutni su podpisali ovo hrvatski pisano pismo:

„Velemožnom gospodinu

Dru. Vilimu Varetonu
općinskom načelniku

Pula.

Podpisani općinski zastupnici i zamjenici, osvjeđočeni da je uz najbolju volju nemoguće daljnji uspješni rad općinskog zastupstva mjestne općine Pule, priopćuju Vašoj Velemožnosti, da se s današnjim danom odriču svojih mandata kao zastupnici, odnosno zamjenici.“

To pismo podpisali su istu večer na svom domu zastupnici-zamjenici Jovan Ljubotina u Peroju i Grgo Mihaljević u Stinjanu.

Sutra dan 21. februara predao je Dr. Laginja u društvu zastupnika-zamjenika Ante Mezulića i Josipa Stihovića ono pismo Dru. Varetonu u općinskoj palati.

Cesarski komisar u Puli.

Dva dana iza odstupa naših zastupnika iz općine, dakle već jučer u jutro, preuzeo je općinske poslove državni komisar barun Rudolf Gorizutti, po službi kotarski kapelan pri Namjestničtvu u Trstu.

Kad se je prikazao načelniku Dru. Varetonu i pokazao mu vladinu odluku, kažu da je Dr. Vareton rekao, da ta odluka nije zakonita (!!) i da on ne izrađuje ništa. Komisar da mu je rekao: e onda moram porabiti sili i u to se je prikazao savjetnik policije Osti a Vareton uzeo klobuk i otišao.

Upravitelj računovodstva Dr. Pesante i blagajnik općine Galante, da su izjavili, da oni nepoznaju drugoga gospodara do načelnika općine. Komisar jih je dignuo sa službe i dao zaprečatiti njihove kancelarije. Drugi su se pokorili našlog državne vlasti!

Tako od jučer vlasta općinom Pulem državni komisar. Veliki dio puka u Puli govorio je od desetak godina ovamo, da se stvari neće uređiti nikada nego na ovaj način!

Što sada?

Naša hrvatska stranka postigla je u zadnje tri godine dvije velike stvari, a to su ove: U saboru i u zemaljskom Odboru (Junti) u Poreču, nemože se po zakonu odnuci ništa većega bez privole naših zastupnika i naših asesora. To je jedna. U Puli, najznamenitijem gradu Istre, nemože se po zakonu igратi sa pravicama hrvatskoga naroda proti volji njegovih zastupnika.

Talijanska stranka, opojena dugogodišnjim gospodstvom držala je i drži, da može gospodovati i dalje po miloj volji nehaće za naše potrebe. Naši su zastupnici općine svojim mirnim, trezno promišljenim i odlučnim odstupom pokazali, da bez njih neima u Puli općinskoga zastupstva.

Kad ga se bude htjelo imati, govorit ćeemo i mi.

Sada je sva odgovornost na cesarskoj Vladi!

Covjek koji je postavljen da upravlja općinom, poznat je kao valjan i odrešit javni službenik. On znade, i ako ne posve dobro, također naš jezik.

Imajuće čovjeka od svoga podpunog pouzdanja na upravi općine, Vlada ima sada svetu dužnost, da u Puli kroji i našemu narodu podpunu pravlicu i da u korist svega puka, bilo talijanskoga, bilo hrvatskoga, i na prospjeh cijele države, uređi posvema općinsko gospodarstvo i da u to imre, do potrebe i bez oklevanja, također posegne u žep. Do podpunog uređenja općine Pule, nema seigrati sa provizorijom ni pokusati. Sale vise nema, III! III!

Kad se bude Puli opeta htjelo dati općinsko zastupstvo, neka ga bude blrao, mudro podijeljen u kotare, sav narod! Neće tada biti krivo ni mornarici, ni Talijanom, ali ne će smjeti biti krivo ni nam Hrvatom!

Iz pašaluka baruna Kobera.

U zadnjem smo broju spomenuli, kako barun Kober kani postaviti na čelo finansijskog nadzorništva u Puli čovjeka, njemcu po narodnosti, koji ne znade ni riječ hrvatski. Ova se je vijest sada i obistinila jer, kako doznamo, dosadašnji nadzornik savjetnik Pederzoli, koji spada među onu dvajsjetoricu konceptualnih činovnika na ovom ravnateljstvu financa, koji znadu hrvatski, premješten je u Trst, a na njegovo mjesto u Puli dolazi finansijski tajnik Dr. Adolf vitez Böckmann, koji je, kako gore spomenusmo, po narodnosti *nijemac, te ne znade ni riječ hrvatski*.

Djelokrug finansijskog nadzorništva u Puli obuhvaća skoro cijeli Istru, pa stoga moramo doista pitati preuz, gospodina namjesnika, princa Hohenlohe, da li je njegov podčinjeni izgubio zdrav razum, kada postavlja na čelo ureda, koji stoji u neprestanom dodiru sa narodom, čovjeku, koji ne pozná ni riječ jezičku pučanstva svojeg budućeg kotara ?? Što radi barun Kober, a to sjegurno po naputcima svojeg *adaltusa* pangermanskog junaka Dr. Helda, sa našim narodom, to prekoračuje zaista svaku granicu ustupljenja !

Dozajemo nadalje, da će sadašnji konceptualni činovnik na nadzorništvo u Puli, po narodnosti Hrvat, biti takodjer zamijenjen sa jednim komesarom Talijanom, koji kna ni njegov budući poglavica, ne znade ni riječ hrvatski.

Istarski Hrvati pitaju sada preuzišenog gosp. namjesnika princa Hohenlohe, kako će novi gosp. nadzornik opći sa hrvatskim strankama, a gospodin komesar voditi procese proti hrvatskim strankama, to jest proti dve trećine pučanstva kotara ?? Da li će se opet vratiti era *Della Rosa* ?

Lako nam je predvidjeti, kako će gosp. barun Dr. Kober doskočiti svom nedostatu spreme i sposobnosti ove dvojice svojih činovnika, jednog Germana, a drugog Talijana. Postni će u Pulu kojega od naših mladih vježbenika, pa će taj sirovih morati da uz svoju ostalu službu, za onih putnih mjesecnih 88 Krune adjutante, služi kao *dragoman* svojim poglavicima i komesaru prevadajući za nje iskaze stranaka i ostale spise sa hrvatskog na njemački ili talijanski jezik.

Gospoda nadzornik i njegov komesar neće se moći dati nipošto zastupati po kojem vježbeniku ili pisaricom činovniku jer je to protizakonito, posto ovi ljudi nisu usposobljeni za takovu službu, nemajući, u koliko nam je poznato, propisani visi finansijski ispit. Jeli tako pravo, gospodine barunu ?? Našem narodu u Istri preporno, da se služi samo sa svojim jezikom, da zahtjeva: da ga se presluša hrvatski, da se hrvatski pravi zapisnike, da odkloni razne tumice, pa će hrvatski jezik doći do svojih pravica u skoro vrijeme, usprkos svoj eneržiji i drskosti gospoda na finansijskom ravnateljstvu, o kojima čemo još nešto pripovjediti u budućim bježevima.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjanski kotar:

Izgon kamoraške bande sa puljske občine.

U odsticanju nogometu.

U posebnom izdanju od prošle subote obavistili smo občinstvo grada Pule, o raspustu puljske občine, što pak u cijlosti denasamo u današnjem broju i za vjanske predplatnike.

Kamoriši su osimih iz demisijske naših zastupnika i onih od mornarice te drž. činovnika dali oduska u svom organetu od spravio obojeu pod ključ u hlad pretlog četvrtka, očekujući svoju propast, pod navrhom „verso un colpo di Stato a

Pola“. U svojoj opakoj i tatbinskoj savjeti, radi onoga što ih je slijedećih dana stiglo, okriviose poglavito zapovjedniku ratne luke admiralu Ripperu, koji po svojoj službenoj dužnosti i prigosi prema svom gospodaru caru i kralju imao je paziti, da u jednoj ratnoj luki Nj. Veličanstva Franje Josipa I. ne pasuje i gospodari banda, koja suruje i očekuja sa kraljevinom talijanskog vladara Viktora Emanuela. To je talofobija tog austrijskog admirala, koji je, ako je u tom smislu naviestio rat puljskoj talijanskoj kamorri, održao sada nad njom tako sjajnu i odlučnu bitku, da mu do sada nije dostajalo vremena ogledati se s njihovom bratijom u domaćim vodama; ali ako bi bratja kamorriša pokušala da dodru, prošla bi sad volja kamorri da bratiji pomogne.

Što se pako tiče neznatne osobe bivšeg puljskog načelnika dr. Varettona, vidi tek sada sav narod puljske občine, i Talijani u Hrvatskoj, da je bila prieka potreba, da ta osoba sa svojim kamorraskom bandom izčezne, ne u interesu države, nego u interesu svega puka občine puljske, talijanske i hrvatskog. A to sve je najkrasnija i najdivljnija zadovoljstva i svjedočba tom austrijskom admiralu, koji je tobože, uvičen po organetu kamorre, „prije elementi ne reda u našem gradu“, jer se sada očito vidi kakav lepi red su pravili elementi kamorre. U otimačini, kradjji, prevare javnog imetak, u gulenuju, mitu, strahovanju, obrtniku i trgovacu, podržavali su reu u svim granama uprave puljske občine.

I mi kožemo: ně „italiana vittà di Pula“, nego vlasta ne smije pod nipošto dopuštiti, nikada, pod nikakvim uvjetom i pod ni kakvom izlikom, da občina puljska postane viši spiljom običnih i prostih tata, lapeža i varalica !

Na opasku kamorinog organeta gleda istupu naših zastupnika, opažamo o legendarnoj rečenici hrvatskog kralja Zvemiru, koju taj organet citira, ovo: Hrvati su svojevoljno i slobodnom voljom god. 1527. na saboru u Getinu izabrali za svoje zakonite vlastite današnju slavnovladajuću dinastiju, kojoj su bili uvičeni i ostali će vjerni pedamei, te kamorra mora biti uveređena, da su baš Hrvati u Puli i po svoj struci energično pekazali i dekazali, kako se otinju robstvu i jarmu talijanske utranci i lupteline.

Nastup eladinog komisara.

Kao iz vedra neba grom raskočio je uito učinila samo za to, da se dočepa bojnik u jutro kamorarše na občini g. bataghi d. hodiška občine Pula. Tako jeli baron Gorizutti sa dekretom vlade, kojim je kamorra u svom organetu, El i ostale se rezpišta občinko za stupstvo i menje kamorraske suze: izmaki se jedinu male u njega vladinim komisarcu u občine Pula, kamorraskim pripuzima, Lendinama, dani. Priponjeno samu, da vlada u tom de Igham, renegatima, galopinima, izravnim kreti medju innim razlozima službeno kon Čedonjima, poduzemstvima i drugim kroz statra neurednosti i veliko pemjanjanje i pjamna, mastni zaledja, tegoti su hotel novica sa občinskom imovinom. Dušav u občine Pule,

tom svojstvu u pratnji poglavarstvenog. Posljedice novog reda d. j. se na javu komesara i sio još dva talijarska čavov i vec u ponjedjeljak. Tog dana u jutro na mka od slade pred načelnika dr. Varetton, isao je vlasti povjerenik, ta u občinskoj, ovaj se neckao predati vladinom komesaru ured, te sa talijanskim „protestom“ odmaglio ko bez glave i bune doznao, prikažao se je na sud blagajnik občine Galante i priznao, da je prenjetio oko 60.000 kruna občinskog novca

Na pitanje ima li skrivajuća, označio je kao takove obe občinske činovnike: Franco Bigotto, Lino Privilegi, Kamilo Decevich, potnici vodja mlađe i slijepke rečente, Bartol Quarantaotto i Altiero Jach. Svi to su odmah sa svojim kaponji na Galante natjecali. Podjedan pak zatvorac je i dr Anton Pesante, glavar radušarskog ureda

Kamorin organet pripovjeda, da su u napjena nastala usled jošne rane dobro obrazložene prijave. Na tek to, da to još nije sve. U utorak po podne zatvoreni, takodje umirovljeni blagajnik občine Pula, glavar galante Filimbi, kemu je kamorra u barbarskoj stvari raste ne dozvoljavajući zatvarajuća škola, nego takav rednik neće takozvani. Pak je talijanski 3 rednik, da nai

cehst občine Pula Horak. Ste sami fini kamorinski slugana, jer je kamora predstavljala, da tu ima još visi smrda nego u občini. I taj dan vladin komesar nije na tom občinskom poduzeću opravio mesta.

Istarska Junta u pomoći kamorre.

Na telefonsku obavijest načelnika Varettona, dobrzo je iz Poreča u Pulu vec u i pol s. p. isti dan talijanski kapetan dr. Rizzi se assesorom Apollonio. I trebalo je da dodje: kamorriši skupili se i ukrat gradom kô poratcem i bez glave, otkrijaju ih Rizzi spasiti. Jedva došao Rizzi, vi djesano koko u 2 s. po p. da k njemu u stan izabran je kamorriša moguća kojima opazio tohože kamesara od place (anone) Zerzenona, diplomata kavalera Reja (renegat mora okuniti kar i poslati). Papir Rizzi saslušava, strah, slavni i posene dejanje* pre zemlju i hladoviti, one so je, da će ga i na paci pred ministre u Biči. I pošao je sa slavni drugom assesorem.

U subotu pak u atriju hrama u Puli, drugi ašesor zahtijevao je da se očisti. Slatka, da preglede radnje kamoči na občini, nebiti s tako za vremena zaboravljeno koliko se dade i u svom „velipo mortale“ kumeru. Ali vlada je prečinio, svaka čest mu baš, hlači, rima, posla nog pregleđaći, kamoči rukama i uputi se da povrati odkud je posla. Kad sušan iznovno istarske junte Salata, da vlada odloži na lepe, da su mu je vlasti povjerenik razumjeti, na reč ga naiđe, otvara pojenjen i laskav. Salata poziva istu, Kopetan učarlantski talijanski, i testi, protest. Ali nije koristio ništa, kamoči se svemu puk se občine, kamoči se i sve dečak godina odvje u protestru, prije slobodu i gulenu kamorre.

Tog dana preuzeo je vlasti novi rednik napokon uprave občine, vod voda i ostale grane uprave.

Početak novog uređenja. Tammice se puni.

Proti novom načinu uprave občine, podigla je kamorra kroz svog organet glasan i visok protest. Bretalna suda, nezakonost, jer vlada nije o tom koraka obavještala kamorarše i vežbni zastupnicu, te državu Joniju u Poreču. Kako to budi kamorriša, da veseli ruke tri i najzaduči enga se s vlastom, po svom starom običaju. A vlada nije smjela zadati tog udacea kamorri, jer je država uši stoput gore opravljala nege občine puljske po kamori. A vlast je

dozvola učinila puljsku po kamori. A vlast je kamoči učinila samo za to, da se dočepa bojnik u jutro kamorarše na občini g. bataghi d. hodiška občine Pula. Tako jeli baron Gorizutti sa dekretom vlade, kojim je kamorra u svom organetu, El i ostale se rezpišta občinko za stupstvo i menje kamorraske suze: izmaki se jedinu male u njega vladinim komisarcu u občine Pula, kamorraskim pripuzima, Lendinama, dani. Priponjeno samu, da vlada u tom de Igham, renegatima, galopinima, izravnim kreti medju innim razlozima službeno kon Čedonjima, poduzemstvima i drugim kroz statra neurednosti i veliko pemjanjanje i pjamna, mastni zaledja, tegoti su hotel novica sa občinskom imovinom. Dušav u občine Pule,

tom svojstvu u pratnji poglavarstvenog. Posljedice novog reda d. j. se na javu komesara i sio još dva talijarska čavov i vec u ponjedjeljak. Tog dana u jutro na mka od slade pred načelnika dr. Varetton, isao je vlasti povjerenik, ta u občinskoj, ovaj se neckao predati vladinom komesaru ured, te sa talijanskim „protestom“ odmaglio ko bez glave i bune doznao, prikažao se je na sud blagajnik občine Galante i priznao, da je prenjetio oko 60.000 kruna občinskog novca

Na pitanje ima li skrivajuća, označio je kao takove obe občinske činovnike: Franco Bigotto, Lino Privilegi, Kamilo Decevich, potnici vodja mlađe i slijepke rečente, Bartol Quarantaotto i Altiero Jach. Svi to su odmah sa svojim kaponji na Galante natjecali. Podjedan pak zatvorac je i dr Anton Pesante, glavar radušarskog ureda

celst občine Pula Horak. Ste sami fini kamorinski slugana, jer je kamora predstavljala, kepi su na rečen puka radešno i udobno živiti.

Sa to načenja i prevare kamorino glasilo hce da ubaci prevaram počinjenim u Puli, ed nekih privatnih ljudi u privatnum zavedima i društima, ali ne spominje svoga kompanjona Lorenzetta, koji je okrat bio prevario tolike ljudi u Puli za svrhu od preko pol milijuna kruna.

Treći tjerati mak na konac.

Salata, kad je vlada nakon toliko okoliša i ranjaju prečinila ovaj odučeni korak proti kamorri, ne snije da sustane na pol putu. Kako smo zatki vec u posebnom izdanju u subotu, vlada se ne smije zadovoljiti sa provizijem. Najbolji dokaz o tome može biti javno unijenje, koje je sve bez razlike narodnosti i stranaka sa određenim poznavanjem. Te je vlasti i stranaka sa občinom i strankama sa občinom, i hrvatskim potrebljivo taj korak vlade, jer je oni od strane potrebljivo. K tomu dodajemo i to, a to ne samo občine već upravo tajčeva sav pak i gradjanstvo občine Pula, da u svu upravu občine potraži i zasađi svoje krijeve koji su našu bogatu občinu doveli do ove propasti i uništenja. Tu se snije da gleda ni na titule ni na bozatačne mrežne i učene i visoke osobe: glavne krijeve način novi red zračeti pravdu i zakon, jer jedini i poglevati krijevi baš su one, kamoči su u stranku i sobstvene nečete, i kamoči se znanjem i stručnjem dopušta, da se nemilosrdni kralj i otmatio občinsku vlast. Tej luptestim, ako sadanji sklo učinak, kamoči nećemo kamoči sa pomoću i kamoči, nastaviti i tajčeva nezbježiva potreba, da se svrši u svu sebe pravieu narod i kamoči!

Hrvatske propovjedi u Puli zabranjene. Unikačno počinjenje kamorri nije mirevali, da kime postigla, da se zabrane hrvatske propovjed, za čuo korizmeno doba u stolnoj crkvi. Prijasnjih godina naime držao je hrvatske propovjedi u stolnoj crkvi radionicama iz Dalmacije i Bosne i Hercegovine kooperator pop Janko. Te prije vred u nadalo je mirogojor naš načelnik, ali ipak je crkvena vlast iste jedva tražila, da za iste se smjelo zvonići, iako je tekome hrvatske propovjedi smjeli gospodar kakovit svjeća. Ove godine pak biskup Flapp poslušao je glas bezbožne kamorri i iste sasna zabrambo.

Talijanski propovjednici iz Italije slođeno u crkvi slavosjepe dizu Danteu, Gudinemu, sazivaju blagoslov na kraljevinu habsburg, a našemu narodu u Puli branili biskup Flapp slasati reči i nauke Božje u svom materin-kom jeziku. Zigosati taj posupak talijana biskup Flapp sa-ma je svršio. Mi smo vec vise puta naglasili, da biskupom porečko puljskom vise vlada istarska fakulteta i kamorra, nego li biskup Flapp. Liberacija i betejeršta kamorra probio je svoje teste i u kucu rožnju, a biskup Flapp je, bez gođe, Bez komentata,

,Družbina valja - u pitanju ustavljivosti, Družbini“ škola u Verudeli i Kastanjeru. U jednoj stotci „Družbe Sr. Ćirila i Metoda za Istru“, ministarstvo je gostovalo i nastave, svojom odlukom od 3. februara 1912., diglo je odluku e. kr. zemaljskog školskog vice za Istru u Trstu, od 3. decembra 1911., kojom je bilo nezakonito. Družbina ovi reči ne hrvatske privatnih škola u Verudeli i Kastanjeru. Djevojke i radi manjih postupaka, jer se e. kr. zemaljsko školsko vice vise vise određene odluke nije držalo s 70. državnog zakona za putke kote.

C. kr. zemaljsko školsko vijeće bilo je kamoči svog određivanja na strani Puljske občine, gospode Talijana kod zemaljskog odbora i Talijana temajskog kapetana, koji su su zahtijeli ne samo nepravedno glasoviti gavam. Filičić, kemu je kamorra u barbarskoj stvari raste ne dozvoljavajući zatvarajuća škola, nego takav rednik neće takozvani. Pak je Talijan „3 rednik, da nai

Priestolonasljednik u Brionima. Kako smo već u svoje doba javili, dolazi priestolonasljednik nadvojvoda Fran Ferdinand sa obitelju i pratinjom 2. marca na podulji boravak na naše Brione. Novine pišu, da će priestolonasljednik prisustvovati porinču drugi velike ladje „Tegethoff“, kojoj će kumovali kod porinča nadvojvodkinja Blanka, supruga nadvojvode Lavoslava Salvatora.

Kazpust općinskog zastupstva u Puli. Priopćili smo u zadnjem broju, da su se zahvalili na časti občinskih, odnosno gradskih zastupnika u Puli, najprije pripadnicima ratne mornarice, pak oni mjestogni činovničtva i konačno i naši hrvatski občinski zastupnici. Naveli smo istodobno i razlogom važnom i zamašnom koraku. Izrazili smo ujedno očekivanje, da bi imao preuzeti gradsku upravu posebni vladin komesar, koji bi morao poslužiti se drenovom metlom, da otisni smrad i nečistecu u gradskoj upravi. Prvi dio očekivanja već se je izpunio, a dali će se i drugi, pokazati će nam nedaleka budućnost.

U petak stupio je neprijavljen u gradsku palatu u Puli, novouvođeni vladin komesar, kao upravitelj občine i grada Pule, kot. kapetan barun Gorizotti. Predstaviv se načelniku Dru Varetonu, zatražio je od ovoga, da mu predade upravu i da ostavi svoje mjesto. Taj je nalog silno ogorčao i iznenadio načelnika, jer mu se nije nadao ni on ni njegova stranka. Načelnik je stao na oto nešto pentati, izvinjavati se i prosyavati, ali komesari nije hotio da sluša njegove zakuke.

Glas o raspstu, popario je talijansku kamoru do dna osušenog mozga. Ona se je nadala, da će joj poći za rukom po dosadašnjem običaju, nakon ostavke najuglednijih zastupnika, sastavili upravno vijeće, kojim bi ona ravnala i upravljala. Ta se je željica izjavila i danas stoji slavna i „nepobjedena“ kamora pred za tvorenim vratima gradske vjećnice i sviju gradskih poduzeća. Barun Gorizotti oduzeo je istodobno dosadašnjim upraviteljima i občinsku blagajnu te sve ostale gradske uredi.

Protivili su se talijanski činovnici predaji prostorija i ključeva, ali na odlučan zahtjev vladinog komesara, brzo im je jučnac vođeno palo u blace. Tako je za sada izpunjen prvi dio občenitog očekivanja svih postenih i neodvisnih občinara i gradjana puljskih te idemo da vidimo, hoće li se iz puniti i drugi dio, t. j. hoće li g. komesari upotrebiti pravu metlu (drenova je preslab, hoće se zeljenu), da izbaci iz občinskih ureda i raznih poduzeća ono lamo nagonjilano kamorističko sinjetje. Vidjeti ćemo, da li će i ovaj put puljskoj kamori pomoći svemušuća do sada porečku „junta“.

Bolja željaznička veza između Divače i Pule. Iz Betajavljaju, da će se uvesti s prvim marcom kolju svezu između Divače i Pule. Bečki Brzovlak, koji polazi iz Beta u 7:20 na veler za Trst, imati će iz Divače u Pulu svezu tako, da će posebni vlak krenuti u jutro samo iz Divače i stići u 8 sati 27 časova u Pulu. Dosadašnja vožnja biti će tom svezom skraćena za više od jednog sata.

Mjesto kapitularnog prošta imade se popuniti u Puli — kako dozajemo iz talijanskih novina. Za to mjesto da imada najviše izgleda pret. g. Horca iz Rovinja, pret. g. Orlandini iz Poreča i pret. g. Pašlin — ravnatelj biskupskog konvjeta u Kopru. Ovaj poslednji da imade najviše nade.

Premješten — Iz političkih razloga. Glasilo trčanskih „Zidova“ donelo je prvo vijest iz Kanfanara, da je tamo primljeno občenito zadovoljstvom na znanje, da je ravnateljstvo državnih teljeznic u Trstu napokon uslijalo opetovanje prosvjeda temeljnog pučanstva proti radu Hrvata Obada, načelnika postojao u Kanfanaru, premješten ga u Ajdovščinu.

Tako piše poznati zloglasni izdajica, koji je neprestano pisao i rovao proti g. Obadu jedino radi toga, što ga ovaj nije htio dopirati u njegovim izdajničkim i veleizdajničkim poduhvatima. I losim nitkovima poslo je na liepk ravnateljstvo c. kr. državnih željeznic, premještv savjestna, radina i poštena činovnika, čega mu nitko od njegovih predstojnika zanikati ne može.

Nu talijanski kamoraš i narodni od padnik može više nego li marljivost, sa vjest i poštenje jednog činovnika, za kojega su se bili zauzeli njegovi organizirani drugovi.

G. Obadu nije time nanešena nikakva steta ni sramota, ali je nanešena šteta narodu, koji je obljubljena činovnika cienio i štovao, jer mu je bio vazda i u svemu na ruku.

Kansanski odpadnik očekuje od ravnateljstva željeznic, da će mu poslati činovnika kakva on želi, t. j. irendistu najčešće vode. Vidjeti ćemo a ovo pišemo c. kr. ravnateljstvu državnih željeznic na rovao.

Zaborava u Medulinu dne 17. o. mj. I eto, došao je teško očekivani dan za bave. Dvorana lijepo okićena, čine se zadnje priprave. Ljudi već oko 7 i pol sati čekaju, kada će se otvoriti blagajna. Dvorana je puna puncala naroda, sve željno očekuje početak. Glazbari se već poredali na pozornici i na znak gosp. kapelnika Trhy-a, udare veselu poskotnicu izvan programa. Napokon, počima se izvadjali program. Glazba zaigra divnu Ispavčevu: Domovini, skladno, lijepo. Pljeske ni kraja ni koca. Na pozornicu stekli gosp. Vojnović, te je lijepo i čestveno deklamirao jednu pjesmu, nakon koje završila glazba: Jos Hrvatsku. I pjevači su zapjevali par pjesama.

Napokon se digne zastor i zapućne predstava. Pozornica prikazuje kršćnu, a kćimur Martin (g. Karavaris), redi stolove uz lamentacije na krčmarski posao. Premda je imao kratku ulogu, ipak je dobro prikazao krčmara. Ali eto fotografija (g. Vojska), poznat sa svoje vjestine.

Ali dolazi na red glavni junak igre Jure (gosp. Luka Kirac); sama njegova pojava izazvala je buru smijeha. Predstavlja je tako, da se je mislio, pred nama stoji kmet, potpuna slika, a k tome je još propomogao i dijalekt. Gosp. Luka Kirac si je ovom predstavom osvjetlao lice, prikazuje se gotov glumac.

Svaku kretnju na pozornici pratila je publike pozorno, a sama predstava izazvala je buru smijeha. Vidilo se, da je publike zadovoljna. Preporučili bi zato odboru „Citaonice“, da pripredaje više putakove predstave, jer one su ili zabavne ili djeluju uzgojno, bude patriotsko čestvo itd. itd.

Nakon predstave shjedila je tombola sa preko 60 zgoditaka, a nakon tombole ples.

Svima onima, koji su se budi koko potrudili, da zaborava ispane lijepo, hvala.

Mislimo, da ćemo dijeliti istu misao sa odborom, ako spomenemo sljedeće, koji su najviše pripomogli uspjehu zaborave: gđica Jelica Skrlec, gg. Luka Kirac, Vojška Vladimir, Jakov Lazaric i u opće svi koji su stogod pripomogli.

Ni materijalni uspjeh nije izostao, jer je uniošto što od ulaznine, što od tombole darova K 383:50, te je ostalo čistoga K 249:32.

Iz Premanture. Prigodom ženidbe g. Antuna Skoko sa gđicom Katicom Ivetu, je prvo vijest iz Kanfanara, da je tamo primljeno občenito zadovoljstvom na znanje, da je ravnateljstvo državnih teljeznic u Trstu napokon uslijalo opetovanje prosvjeda temeljnog pučanstva proti radu Hrvata Obada, načelnika postojao u Kanfanaru, premješten ga u Ajdovščinu.

Lošinjski kotar:

Veliki Lošinj. Pred nekoliko dana čitali smo u trčanskom „Il Piccolo“, kako se napada vč. Krivičića, dušobitnika u Unijama, jer da traži za unjisku lučku ispostavu dvoježeni natpis. Tendenca pak članka nije druga, već uplivati na lučki ured u Malom Lošinju, ne li ostalo sve pri starom, samo se uz put zadire u svečenika, koji nije kriv, što se nije evolucionirao kao i učitelj unjiski „nobile Ruconich“, potomak Orlovčićkih uskoka, te što još niješ prekomorska braća nategnuli Uniju k materi zemlji. — Nemamo razloga ni mi da sutilo, već bismo ovom zastupniku i mi da prisagnemo pomorskoj vlasti u opće, a i lučkom kapetanatu u Malom Lošinju.

Vatjda nema oblasti u našoj monarhiji, koja slabije postaje naš jezik, nego je pomorska oblast u Trstu. Sve oglase, naredbe i druge izdaje — barem nama — izključivo u talijanskom jeziku, kao da za nas ne postoje temeljni državni zakoni. Ako ovako postupa pomorska oblast u Trstu, što će jedva biti kod drugih podređenih ureda? Posvuda isključivo talijanski, pa eno primjera do kuda dolazi talijanska državosvit samu, ako se tko od naših ljudi usudi da zatraži, da se i naš jezik postuje kod pomorskih ureda. Svakako ovako drske nije ih nijedan drugi odgojio, već same razne c. k. oblasti, koje su im od pamtljivika pogodovale. Još se sjecamo vremena, kada se je na lučkom uredu u Malom Lošinju upravo progonio sve što je odisalo po hrvatski, te iskreno kažemo, da tome nije više tako, ali ako danas nijesmo proganjani, stime jošte nijesmo zadovoljni, jer mi hoćemo da budemo ravopravni. Kad nas evo istjerane silom iz logora trazimo od pomorske vlade, da vec teda negda uredi stvari u jezičnom pogledu i kod našeg lučkog ureda, jer ćemo inače udariti u drugačije gusle, a mislimo, da nam ne će zamjeriti, ako je potisnjeno smo u Austriji — a u ovom lučkom okružju tričetrtine ukupnog putanstva. Dakle van s tablama i pečatima!

Male Lošinj. Dne 11. t. mj. davalo se u dvorani ovađanje „Hrvatske čitaonice“ Car Eminova „Zimsko sunce.“ Poštivat doista snijon za dilettante u Talijinoj umjetnosti, ali s veseljem javljamo, da je poštivat posve uspio. Hvala velikom marcu i požrtvovnosti pripredjivača, koji su inače rasi jani kojekuda, od dva do tri sata udaljeni od pokretnog središta, dolazili kroz punu tri mjeseca svake sedmice pokusima.

Zanimanje za komad bijaše silno ne samo ovđe, gdje je sve, što je naše i što može da se makne došlo ka predstavi, nego i po cijelom otoku, te je bilo prisutno mnogo Veloselaca, Nerezinaca i Čunčana. Jedina steta, što dvorana nije mnogo veća, jer se je mnogo njih, teška sreća, povratio svojim kućama, budući se više u dvoranu nije moglo, a oni što su tamno bili, trpili su prave Tantalove muke od sumora. Nekoju je dapače pozilj, ali uza sve neprilike, svaka se je riječ upravo gutala. Nikakvo čudo!

Vjerno se u komadu crta patnička borba našega naroda, te muke, koje mu zadavaju narodni protivnici, i što više domaći odrodi u službi tudinaca. Kako te bagre imade sva sila oravno u nač, ta će stvar orakove vrsti još kroz decenije zanimali naše lude, a bit će ujedno najbolji tumač njihovog duševnog raspoloženja.

Igralo se očenito dobro sa raznimjeđnjem tipičnih lica u komadu, a neke su gospodice i gospoda pokazali uprato umjetnički sposobnost. Hvala mi na ugodnoj vederi sa strane Lošinjana. Ne znam, da li je materijalna straš uspijela, tako je uspijela moralno, ali nas ovo potone za mrača, te smo stalni, da je doista doprovodak „zimskog sunca“ i do nje nijedan domaćeg društva „Croatia“ u Trstu tako jednog zamrzlog lošinjskog hrvatskog srca, kuce i druge stvari, te nemotje da uliza

Veseli nas i drugi pojavi: bilo je te večeri na okupu sve naše, tako ono kod izbera, pa ima nade u bolji društveni i kompatibilni istup proti bezoznamu odnarođivanju. — Dao Bog!

Voloski kotar:

Čin ludjaka. U petak počinje je pred c. kr. kotarskim sudom u Voloskom se ljak Jurčić iz Klane zločin, sto bi ga bilo teško pripisati čovjeku zdravih moždaja. Tešak nesrećnik izpalio je u blizu dva hitea iz revolvera na odvjetnika i narodnog zastupnika g. Dra Ivana Poščića. Ovaj je naime u nekoj parnici zastupao s ranku proti Jurčiću, te postoje parnicu dobio, hotio se je sada Jurčić radi toga na odvjetniku osvetiti.

Prvi hitac pogodio ga je u lievu stranu; tane je probilo zimski kaput, obični kaput i prsluk i na sreću se zaustavilo na džepnom satu i odbilo se od njega. Drugo tane prošlo je Dru Poščiću mimo nogu. Take je — na obću radosl — dr. Poščić ostao posve neozljenjen. On je, videći, da Jurčić puca na njega, pobegao u sudbenu zgradu, a atentator ga je neko vremena proganjao, dok nije odustao i pobegao put Kastvu, gdje je u jednu šumicu bacio sainokres i vratio se u Volosko, fingirajući kada da se nije ništa dogodilo. No Jurčić bi prepoznat i uhapsen.

Dočim odsudjujemo najvećim ogorčenjem zločinacki napadaj na odljilog našeg rodoljuba, destituiramo ovomu srdačno, sto je tako sretno izbjegao velikoj pogibelji, te tako ostao zdrav i čil na radost sviju, koji ga poznaju.

Iz Lovrana nam pišu: Dne 20. o. mj. imali su Talijani u Lovranu u kazalištu Pucini maskiruni ples, na koga je došla kćer Katice Marchi, učiteljice hrvatske škole u Lovranu, u Abesinskoj nošnji i sa talijanskim zastavom na prsimu i napisom: Viva Italia, Bersagliere Tripolitani. Ta Abesinka je kazala i svoje meso, tako se može reći prava kćer oca Mariana. Gospoda članu kazališta nisu se ništa protivili toj nošnji, premda je bilo tu puno malene djece, kako uvjeđe na talijanskim plesima, a takodjер se nisu protivili ni talijanskoj zastavi. Uz sve to nam se čini, da je to kazalište na austrijskoj zemlji! Član tog kazališta su vani Mario Grosman, bivši postarski činovnik a sad u miru, Mijo Pegun, učitelj talijanske škole u Lovranu Franjo Rugo, postmaister ovđe; lijepo terno, kojem se dopada primati austrijski novac i kruh i gaziti po njim; Anton Castelich, koji po milosti žene i tele inuuje jedan dučan u peti pravu taban iz Venecije Attilio Maguelo. Eta ova hepa cinkvina ravnala sa Lovranom a ruku im dava Dr. Eger i još jedna velika osoba koja biva u Lovranu i je u mirovini, ili brani i preporučuje. Taj gospodin je vec puno vremena u Lovranu i bi ih morao vec dobro poznati kako su ovi, i ujedno da ih preporučuje, morao bi pisati na oblasti, da se ti suspendira i počalje odkuda su došli; jerbo dobar biti je dobro i pomagati svakomu, ali neka se drži tako mno, i ne pljuvati na ono što jede. Gospodine B. kad vas koji dođe prouz za kakav preporuku, popitajte se prije kakav je taj isti, kako žive i kakove misli je, pa ga onda preporučujte, a ne one koji su proti svemu što je austrijsko i od naše dinastije.

Muž te hrvatske učiteljice Katice Marchi je onaj glasoviti Mariano Marchi, občinski tajnik i agent društva Assicurazioni Generali u Lovranu. Gospodo Lovranci a najčešće pak nači, pište temu društva, neka vam imenuju za Lovranu jednega drugoga agenta, ske počne, si tada, kad vam bude zapala polica, osigurajte kod jednog zamrzlog lošinjskog hrvatskog srca, kuce i druge stvari, te nemotje da uliza

jedan vaš ljuti neprijatelj proviziju od vašeg novca i pokazite, da vi zapovijedate od vašega i s vasm; skratite toj izdajici našega roda i svima koji su proti nama sve i držite se svoga i svojih.

Glavna skupština političkog društva za Hrvate i Slovence u Istri obdržavana je po utvrđenom programu prošlog nedjeljka dne 26. o. m. u prostorijama društva „Zora“ u Opatiji. Skupštini je prisustvovao izvanredno velik broj članova iz ovog i drugih kotara Istre. Prisutni bijahu svi nasi državni i više zemaljskih zastupnika. Zastupani bijahu svi slojevi našega pučanstva. Prihvaćeni bijahu izvestaji društvenog tajnika i blagajniku bez opazaka. Kod četvrti i pete točke dnevnog reda, t. j. promjena društvenih pravila i kod „eventualija“ razvila se je obština i življena razprava. Prihvaćeni bjaše predlog, da se odabere posebni odbor od petorice članova, koji ima da provede promjenu pravila, da stupi u dogovor sa svim strujama u pokrajini radi sastave novog odbora i da se u roku od triju čedana sazove novu glavnu skupštinu, na kojoj će se konačno izabrati novi odbor. Prihvaćene bijahu konačno nekoje rezolucije, koje zasiecaju u naš javni život.

Izbor u Voloskom kotaru. U nedjelju dne 3. marta t. g. pozvani su izbornici vanjskih občina kotara Volosko, da izaberu zastupnika za istarski sabor. Političko društvo za Hrvate i Slovence u Istri predložilo je kao takvog g. Franu Brnčića, odvjetnika u Trstu, a rodnom iz istog kotara. Rodoljubna dužnost našla je svakom našem izborniku, da taj dan dade svoj glas našem predloženiku dra Franu Brnčiću. Zato i mi pozivamo i ovim putem sve naše svjetske izbornike, da svaki složno glasuju za dra Franu Brnčića

Pazinski kotar:

Iz Kozljaka (obč. Plomin). Dne 19. veljače slavilo se kod nas otvorenje nove škole. Iza slike misa, koja se služila u crkvi sv. Jurja, krenula su školska djeca, predvodjena g. učiteljem u pratinji mnogošću naroda napravom školskog zgradbišta. Nakon blagoslova iste, sakupili su se roditelji u školskoj dvorani, gdje im je g. učitelj govorio o potrebi škole i o njihovoj dužnosti napram školi. Iza togog govorio je narod gosp. župnik Židarić o materijalnom i moralnom dobru, što ga narod ima od škole te o njenoj uživenoj zadaci. Narod je pozorno slušao lijep načuk spomenutih.

Ovom novom blagodarnom stečevinom neka se sav narod dobro okoristi, te marljivo šalje svoju djecu u školu, koja će danas-sutra doneti cijelom narodu obilno ploda.

Porečki kotar:

Nova Vas kod Poreča 25. februara 1912. Ovog pustnog „Hrvatsko novosko“ zabavno društvo Napredak pribilo je nekoliko plesova sa zabavom. Naroda je bilo iz cijele okolice porečke preko očekivanja. Uspjeli je prema prilikama i moraljan i materijalan upravo krasan, a svjedoček je tome, što je bilo čistog prihoda 500 kruna.

Zabava i plesovi su bili namijenjeni jedino u korist „Družbe“.

Cvalo i napredovalo!

Koparski kotar:

Iz Roča. U zadnjem broju „N. S.“ zahvaljujemo se onima, koji su zaista radili, da nasa općina u ovoj kritičnoj godini (jer je uništen tučom sav prihod), dobiješto veću podršku za ublaženje bidev i ovom izgromom ponovno iztečemo istima svoju harastost.

Imademo ali da se i potužimo. Evo zašto.

Dok smo doznali za doznačenu nam podršku, dadosmo se na posao, naime, poteli smo se popravkom najpotrebitijih puteva u našoj občini. S jedne strane, da zaslužimo komadiće kruha, s druge, da taj posao obavimo prvo, nego začne poljski posao. Na jednom doznašmo, da je došao „Befel“, neka se radnja obustavi, posto se izvadja bez znanja i privole nekog gospodina iz bližnjeg Polja, koji je jedini ovlašten projektirati radnje i odobravati „Liste radnika“. Mi znamo, od kuda vjetar duva. Mora sve proći kroz ruke jednoga, a gdje se tovar valja ostaju dijake. Narod ogorčen psuje i čudi se, zašto bi i mi ovisili o volji tog „jednog“.

Tješimo narod s tim, da neće biti onako, kako se govori, jer će se podpora doznačena ovoj občini upotrijebiti za javne radnje i dati kroz to priliku svakomu da zasluži.

Ako je taj „jedini“ naučan sa potporama za ublaženje bidev pokrivati razne „deficite“ privatnih poduzeća, kao i one za vozikanja, lušti, školjanja i kartanja, neka to čini na dosadašnji način, a neka pusti u miru, inače ćemo mu olviti karte i dokazali, da ih je slabo zatigrav.

Gospodine! Bog je dopustio vragu, da sagradi lonac, ali poklopac ne.

Iz Buzeta. Kao što prijašnjih tako se je i ove godine obdržavao mesopustni ples glazbenog društva „Škola“. Svake se godine pokazalo veliko zanimanje za tu zabavu, svake je godine ples uspio, a uspjeh naravno nije izostao ni ove godine. Zabavni je odbor marljivo radio i pripravlja, nastojec, da gostovima pripravi sto ugodniju zabavu, a glazbeno društvo da pribavi što veću materijalnu korist. Trud se je i nastojanje obitno naplatilo, prema našim prilikama preko svakog očekivanja. Ukupni dohodak između oko 560 K. Od te svote dužnost nam je, da spomenemo one, koji su preplatili ulaznicu, te darovatelje, koji nijesu bili na zabavi.

Preplatili su ulaznicu sa 10 K gg. J. Gregorec, I. Brnčić, A. Josić, I. Fanninger, sa 5 K g. I. Sancin, sa 1 K gg. Dr. Volarčić, F. Mavar, N. N. M. Černjeka, Darovali su po 10 K tvrtke F. Greinitz i Martelanci i dr. Trst i g. M. Kurelić, Buzet; po 6 K Kolinska tvornica kav, surrogata; po 5 K tvrtke I. Korenčan Ljubljana, F. Fürst, Trst, I. V. Mauthner, Beč te gosp. Dr. Josip Flego, Pula; po 4 K g. A. Andrijević, Poreč; po 3 K tvrtke Božić i dr. Beč, Sax i Mindl Beč, Vinko Majdić Kranj, J. Pipan i dr. Trst, Hrvatski Trst, Magajna Divača te gg. Ivo Nežić Lirade i G. Corazza Rovinj; po 2 K tvrtke Fr. Ks. Souvan i L. Mikuschi, Ljubljana, zatim gg. M. Sanković Dane, Josip Vrbka, Lanšće, Josip Vodička Vodic, Dr. Josip Šebesta, Dr. A. Gržinić i dicide, Dr. Josip Glušić Pazin, gđica Hannhamer Lupoglav, Milan Brijak Motovun, Žarko Klun Sovinjak, Karlo Šikić Črnak, Antun Osoj i Jak. Fabijančić Buzet, po 1 K Prodan „Fabela“ Prodani.

Svima se ovim putem najlepše zahvaljujemo, preporedujući se i nadalje njihovoj darežljivosti uz želju, da bi nasli mnoga sljedbenika.

Prošle nedjelje bio je ovdje izbor župnika, te je izabran veleć. g. J. Flego. Tihani trube, da su tih umbran Hrvati poraženi, ali „poraz“ pokazat će im novi župnik, koji je Hrvat i rodoljub dušom i tielom.

Uložne knjižice za „PTELICU“ mogu se dobiti u tiskari Lajginja i dr. Pula.

Franina i Jurina.

Fr. Povej mi malo Jurino, kako je to, da se pazinski krajnji i šarenjaki važtu na naše ljudi, da su im storili to i ono, a kad stvar pride pred sud, moraju važi šarenjaki i krajnji važi.

Jur. To ti je Franino ovako: Jedanput su krajnji važi tužili za nit naše ljudi a talijanski suci al od krajnja podmčeni suci su naše bržane ljudi kalumevali važi pržan baš za nis. Krajnji misle, da su i sada takova vremena, ali vremena su se hvala Bogu prominula, same krajnji i šarenjaki ostali su važi stari sjepari i smuljavi.

Razne primorske vesti.

Izjava.

Podpisano predsjedničko potvrđuje ovime, da je kandidatura g. Milana Kundice bila predložena predsjedniku imenovanog društva uslijed resolucija prihvaćenih na izbornim sastancima izbornika iz Kastavštine državni u Matuljima te da prema tomu ne stoji tvrdnja dopismu „Naše Sloga“, da je g. Milan Kundic postavio sam sebe kandidatom.

Pazin, dne 28. februara 1912.

Predsjedničko „Poštanskog društva za Hrvate i Slovence u Istri“.

Odbor.

Novi zajednički ministar finančnog Odstupom bivšega zajedničkog ministra finančnog baruna Butiana, popunjeno je njegovog mjesto s imenovanjem g. Dr. Biliškog za zajedničkog ministra finančnog.

Biliški je Poljak, bio je ministrom finančnog i inače obnašao visoke časti u položiti prije jeftinije vadum 10% od državi. Njegovo imenovanje prezenetilo je izkličene cijene.

Jutnji pripušteni su jedino ovlasteni zidarski majstori, odnosno strukovnjaci.

Uvjeli jeftinje te načeti i troškovni mogu se uvidjeti kod ovoga glavarstva za vrijeme uredovnih sati.

GLAVARSTVO OBČINE BUZET,

dne 20. februara 1912.

Nadelač:

Rašpolje v. r.

Strečke u korist „Slavenke Straže“.

Glavni dobitak turskih strečki kod žrtvena dana 1. aprila je

400.000 franaka.

Strečka srečka mora biti izričvana. — najmanji dobitak iznosi 239 kruta. Turške strečke na mjesecne obroke po 4 krune 75 para, k tomu još tri druge dobre strečke s glavnim dobitcem za jedno preko 2 milijuna kruta svake godine na mješevne obroke po 6 kruta 25 para.

Razjašnjenja daje i prima narudbe

g. Valentin Urbančić, Ljubljana, Kongresni trg 19.

Strečni b. nas Hrvata i u obče južni Slavena. Silju nam ministre, namjesnike

